

ENDÜSTRİYEL ELEKTRONİK (Yılsonu Sınavı)

Süre 100 dakikadır. Soruların tümü yanıtlanacaktır. Kendi not ve kitaplarınızdan yararlanabilirsiniz. Puanlama: Soru 1 (25), Soru 2 (30), Soru 3 (25), Soru 4 (20)

Soru 1. Şekil-1'deki primerden anahtarlanmış basit anahtarlama güç kaynağının giriş gerilimi 220V'luk şebeke gerilimi doğrultularak elde edilmektedir. $V_O = 48V$, anahtarlama frekansı $f=50$ kHz, $I_{Omaks} = 5A$, $I_{Omin} = 0.5A$, $V_D = 0.8V$, $V_{sat} = 1.2V$, $\Delta V_O \leq 50mV$, $t_{on} / T = 0.4$ olarak verilmiştir. Anahtar ve diyot kayıplarını ihmal etmeden:

- a- η çevirme oranını hesaplayınız.
- b- L ve C eleman değerlerini bulunuz.

Soru-2: Bir yukarıya doğru anahtarlama güç kaynağında anahtar olarak karakteristikleri Şekil-2'de verilen güç MOSFET'i kullanılıyor. (Güç MOSFET'i için devre kenetlenmeli endüktif yük oluşturmaktadır). Güç kaynağında $V_I = 12V$, $V_O = 48V$, Devrenin çalışma akımı $I_O = 5A$, bobin akımının dalgalanma aralığı $\Delta I_L = 0.35A$ olarak verilmiştir. MOSFET $R_S = 50$ Ohm iç dirençli bir üreteçle sürülüyor. Eşik gerilimi $V_T = 4V$, $R_{DSon}(25^\circ C) = 0.4$ Ohm dur. Maksimum güçte jonksiyon sıcaklığı $T_j = 140^\circ C$ değerini aşmayacaktır. Sürücü darbe genliği $V_{GG}=12V$, anahtarlama frekansı $f_S = 50$ kHz olarak verilmiştir.

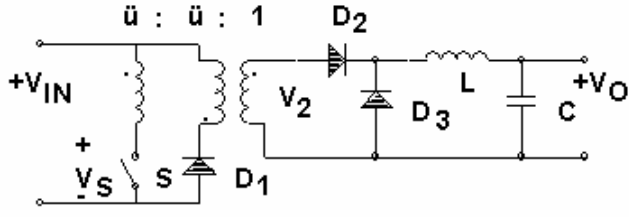
- a- MOSFET'in t_{ON} toplam iletme girme ve t_{OFF} toplam kesime gitme sürelerini hesaplayınız.
- b- Devrenin anahtarlama ve iletim kayıplarını hesaplayınız.
- c- Çevre sıcaklığı $T_a = 50^\circ C$ iken yukarıda belirtilen jonksiyon sıcaklığı değerinin aşılmaması için $R_{\theta ja}$ ısıl direnci hangi değerden küçük tutulmalıdır? hesaplayınız, anahtarlama ve iletim kaybı dışındaki kayıplar ihmal edilecektir.

Soru-3: Şekildeki osilatörün frekansı $f=500Hz$ ve darbe-periyot oranı da $\alpha=1$ konumunda $T_1/T = 1/5$ olacaktır. Schmitt tetikleme devresinin histerezis gerilimi $V_H=1.8V$ olarak verilmiştir. $V_{Omaks}=10V$, $V_{Omin} = -8V$ dur.

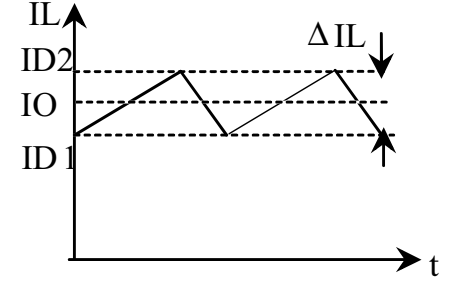
- a- $V_{Omaks} \neq V_{Omin}$ olması durumu için T_1 doldurma, T_2 boşaltma sürelerini ve T periyodunu veren bağıntıları çıkartınız.
- b- Eleman değerlerini hesaplayınız.

Soru-4: Bipolar geçiş iletkenliği kuvvetlendiricisi kullanılarak, Şekil-4'deki band söndüren süzgeç devresi gerçekleştirilecektir. Aktif süzgeç birim kazançlı Butterworth karakteristiğini sağlayacak ($QP = 1/\sqrt{2}$) ve söndürme frekansı 50Hz olacaktır. OTA eğimleri $g_{m1} = g_{m2} = 1mA/V$ olarak seçilecektir.

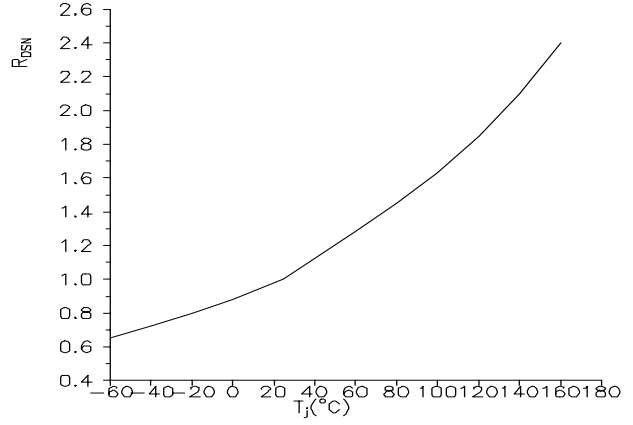
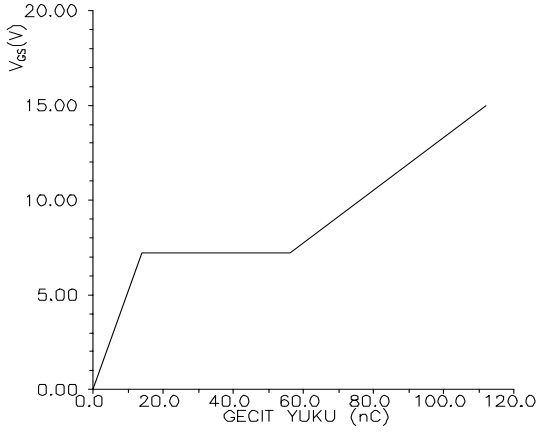
C_1 , C_2 kondansatörlerinin kapasitelerine verilmesi gereken değerleri bulunuz, g_{m3} ve g_{m4} eğimlerine verilmesi gereken değerleri belirleyiniz.

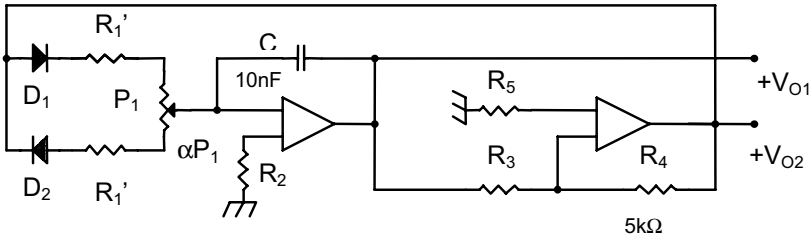
Şekil 1 (SORU 1)

SORU 2: Bobin akımının değişimi

Şekil-2. (SORU-2)

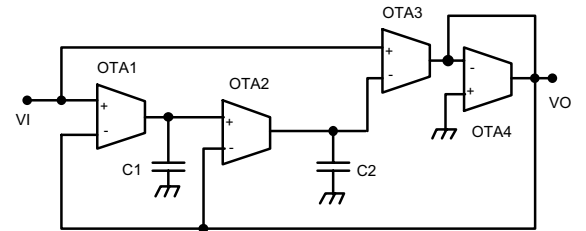

Şekil-3 (SORU 3)

Birim kazançlı BS süzgecin geçiş fonksiyonu

$$H(s) = \frac{s^2 + \omega_Z^2}{s^2 + \frac{\omega_P}{Q_P}s + \omega_P^2}, (\omega_P = \omega_Z)$$

Süzgeç	Genel Geçiş fonksiyonu	Eleman değerleri
Band söndüren	$\frac{a_2 s^2 + a_0}{s^2 + b_1 s + b_0}$	$\frac{g_{m1}}{C_1} = \frac{b_0}{b_1}$, $\frac{g_{m2}}{C_2} = \frac{b_1}{a_2}$ $a_0 = b_0$, $\frac{g_{m3}}{g_{m4}} = a_2$

Şekil-4 (SORU 4) Band söndüren süzgeç $a_0 = b_0$